

FELHÍVÁS

Az Óbuda Hegyvidékiek Egyesülete RENDKÍVÜLI TAGGYŰLÉST tart a NÉPHÁZBAN 2003. december 9-én kedden 18.00 órakor

Cím: 1037 Budapest, Toronya u. 33.

Alapszabályzatunk szerint, amennyiben a tagság létszáma nem éri el a teljes létszám 50%-át, úgy ismételt időpont kitűzésével, a határozatképesség a megjelentek létszámától függetlenül fennáll. Ezért erre az esetre az Óbuda Hegyvidékiek egyesülete a RENDKÍVÜLI TAGGYŰLÉST újra összehívja 2003. december 9-én kedden 18.30 órára. Cím: 1037 Budapest, Toronya u. 33.

NAPIRENDI PONT:

Elnökválasztás

Ismét jön a HEGYI MIKULÁS!

December 7-én 3/4 3 és 3 között találkozunk a 137-es busz Erdőalja úti végállomásán, és együtt sétálunk fel a Virágosnyeregbe, ahol énekszóval, vidáman várjuk a Mikulást, aki megajándékozza a gyermekeket. A rendezvényt az Óhegy Egyesület támogatja. Jegyek 300 Ft-ért válthatók az Erdőalja úti iskolában és a Népházban Soós Ibolyánál.

Örömmel adunk hírt hegyi művész, Árvay László kiállításáról

A Budapest Galéria meghívja Önt a KOKSZ Kortárs Karikatúra és Szatíra Műhely Kiállításának megnyitójára 2003. november 20., 17 órára valamint január 4., 16 órára, a kiállítás bezárására, a Budapest Kiállítóterembe a 1056 Szabad sajtó utca. 5-be. A kiállítás megnyitja, majd bezárja Andressw Iván közfíró.

A KOKSZ Műhely tagjainak karikatúrái megtekinthetők a magyar virtuális karikatúra múzeum www.karton.hu és a VirtuaArtNet Galériában www.virtuarnet.hu honlapján.

December 13-án 18 órakor

Luca-nap és vállalkozók napja

Szeretettel meghívjuk a környékünk vállalkozóit és Egyesületünk támogatóit egy bensőséges Luca napi összejövetelre. Meglepetés műsorunkat a hegyi tehetségek repertoárjából állítottuk össze.

2003. november 28-án
pénteken este fél 7-kor

St. Martin est a Népházban

Az előadóművész fotókiállításának megnyitója és beszélgetés zenei betétekkel. Belépőjegy ára 1500 Ft/fő. Jegyek elővételeben kaphatók Soós Ibolya művelődésszervezőnknel. Telefon: 430-1326

**December 12-én
délután 3 órakor
nyugdíjas-találkozó.**

**Várjuk a hegyi
nyugdíjasokat teára,
jó kis beszélgetésre.
Meglepetés műsor!**

A Hegyi Mikulás

Számomra talán ez a legkedvesebb az összes közösségi program közül.

December elején, mikor

már nyitottabb a szívünk az ég felé, és érzékenyebbek vagyunk a szeretetre, egy téli vasárnap délután megindulunk a Hegy felé. Útközben találkozunk jó- és félszöröseinkkel, akik mellett talán elmegyünk a buszmegállóban, most mégis egymásra mosolygunk, bólintunk, köszöntjük egymást.

A gyerekek fürge csikókként izgatottan előre-előre szaladnak, csapatokba verődve nevetgélnek, a kisebbek még be-bevárják cammogó, szuszogva kapaszkodó felnőttjeiket, a nagyobbakat azonban csak a Virágos-nyeregben láthatjuk viszont.

A nagy tisztáson aztán kutyák, gyerekek szaladgálnak, előkerülnek a szív fölött melegengetett laposüvegek, és egy kis melegítőre, koccintóra körbe járnak. A Boróka büfé kihelyezett tagozata pogácsát, forralt bort és teát kínál, megadva a megfáradt testnek a felüdülés lehetőségét. Aztán jön Lakner Zoli, aki nélkül örjongsébe fordulna a gyerekek izgalma, és rávesz bennünket, hogy nagy körbe állva, énekszóval

várjuk a Mikulást. (A nagyobb gyerekeket nyakoncserdítés ígéretével kell visszatartani az erdőszéli leselekedéstől.)

És mikor a szürkület már előkúszik az erdő ágai közül, és elég hangos

az ének, megérkezik a Mikulás krampusz segítőivel. De nem ám akárhogy! Lóháton, vagy lovas kocsin! A kedves Mikulás bácsi elmondja, hogy mennyire szeret közeink jönni, mennyire szereti a magyar gyerekeket, és meglepően jól ismeri is

őket. Az ajándékért az egyik helyen hosszú sorok kígyóznak, másutt már bontogatják is a gyermekek a csomagot. Még egy kis beszélgetés, futkározás, aztán irány a Boróka büfé! Itt aztán felmelegszünk, beszélgetünk, további teák és forralt borok gőze mellett örülünk ennek a nagy összetartozásnak.

Hazafelé már a csillagok és a hold fényénél baktatunk, ha szerencsénk van, ha viszont borús az ég, és esetleg jeges-fagyos is, akkor összekapaszkodva, megmegcsúsztatva, nagyokat kacagva. Estére igen mocskos és csillogó szemű gyermekeink alig akarnak kádba, ágyba bújni. Is-tenem, de jó is közösen ünnepelni!

Cseresznyák Veronika

Kerti dolgaink

Amikor az időjárás nem hajlandó tartani a menetrendet, elég nehéz az aktuális feladatok meghatározása. Októberben már volt hó, és mínusz 5 fok is, ma, november 5-én süt a nap, és biztosan lesz 10 fok körüli a hőmérséklet. Tennivalóinkkal alkalmazkodnunk kell az időjáráshoz. Ilyen időben, mint a mai, még lehet gyümölcsfát, díszfát, díszbokrot ültetni. Azt gondolom, hogy a hegy erdő alatti telkein ezeket érdemes lenne vadragás ellen védeni is. Utolsó pillant a későn megvett virághagymák elültetésére. Javasolom, hogy ezek helyét az összegyűjtött falevével takarjuk le, hogy megvédjük a fagytól. Ez vonatkozik a novemberben ültetett fás növények tövére is. Figyeljünk arra, hogy a takaráshoz összegyűjtött levelek között dió, vagy vadgesztenye levele ne legyen. A kerti gypet november elején szoktuk utoljára megnyírni. Ha a hó alá hosszú fű kerül, megdől, és könnyen hópenészessé válik. Az őszi csapadék előtt kell kiszórni a talajerő pótlására szánt mű-, vagy szerves trágya féleséget is. Vigyük tető alá a kerti bútorokat is, sokat számít, ha nem áznak egész télen.

A tél közeledte miatt nézzék el, de a szokásos pár mondatnál többet írnék a madárvédelemről. A téli etetésnek vannak alapszabályai. A két legfontosabb, hogyha elkezdtek, nem szabad abbahagyni, hiszen számítanak ránk tollas barátaink. A másik, hogy ne kenyérmorzst tegyünk ki az etetőre, vagy ablakpárjányra, mert ez pusztulásukat okozhatja. Legjobb az olajos magvak, mint napraforgó, tökmag. Van egy „Madárbarát kert” program, ahol sok minden megtudhat az, aki szívesen gyönyörködik az etető téli forgalmában. Címük 1121 Bp., Költő u. 21.

Szép őszt, jó megfigyelést kíván

Ort János
kertész

ŐSZI TAKARÍTÁS, LEMOSÓ PERMETEZÉS

ORT-kert ☎ 06 (30) 294-8414

REFERENCIAKERTEK A HEGYEN!

Alakformálás hullámmassázzsal

10 alkalom 10 cm

Egészségügyi problémákra
fájós viszeres, dagadt lábakra,
méregtelenítésre

Más kozmetikai kezelésekre is
várom kedves vendégeimet!

Telefon:
06-20-358-5974

Műanyag nyílászárók

komplett beépítéssel
közvetlenül
a gyártótól

Ugyanitt

redőny és relaxa
kedvezményes
áron.

WIND-LOCK Kft.
Tel.: 06-70-553-5478

Tuját a tujagyárból!

Saját nevelésű gyönyörű tujaváltozatokat,
kúszófenyőt, leylandi-ciprust kínálunk
kis és nagyméretben,
kis és nagy tételben is termelői áron.

Szalkai Örökzöldtelep
Budapest III., Zsófia u 16. (Aquincum)

Nyitva: hétfő-péntek 9-16, szombat 9-12 óráig.

Más időpontban is, egyeztetés szerint.

Telefon 06-30-940-8355

A ló

Rég nem látott, kedves ismerősömmel futottam össze a minap. A százason.

A szokásos örvendezés után, megtudom: öreg barátom kapott egy lovat. A születésnapjára.

Mikor újságolja, nagyot nézek. Először nem is értem, mit akarhat a lóval egy városi ember. Úgy mondja, mindig is szerette az állatokat. Különösen a lovakat. Valami direkt vonzotta hozzájuk. Sőt, a vidéki élet is igen közel áll hozzá.

Szóval a lovat bérlik neki. A gyerekei.

Ki tudja miért?

Egy hónapra. Harmincezer forint az ára, egy alagi gazdánál.

Most mi lesz? – kérdem én.

Mire ő: hát nem vicces?

De vicces. Tényleg! – mondom.

Ki kellene menni, megnézni, de nem is tudja, hogy is legyen – mondja ő.

Én meg? – biztatom. Te menj már ki oda. Jó kocsid van, egy óra alatt megjáród. Legalább nézd már meg. Vajon milyen lehet egyáltalán – izgulok.

Ő meg csak hallgat.

Hogy lehet valaki ennyire csökönyös.

Most már direkt ingerkedem vele. És már kergeti is egymást a sok gondolat.

Képzeld el egy fekete mént. Felülnél rá! Na! Akár a Zorró.

Ahogy az vágat. Fekete lebernyegét pedig süvítvé szagatja a szél. Öcsém, és ahogy az visszanez... Akár egy macsó! Jut eszembe, mit gondolsz nem ez a jóember volt, a macsók őse?

Bánatosan vallja meg: ő nem tud lovagolni.

Nem baj öregem, majd megtanítanak - replikázom. Csizma kell hozzá, egy lovag-

lónadrág, no és egy jó erős fenék...

Gyerünk tovább!

Találhatsz az istállóban egy hóféhér lipicai kancát. Nagy, álmatag szemek... Te ezt nézd meg. Jó ég, ezt meg kell nézned! Az se semmi, ahogy izmos testét uralod, a combod-al.

Bármilyen lehet, no?

Hol az a jó, kunos virtus?

Elég az hozzá, én biztos ki mennék megnézni. Ki én. Ha nekem ott állna a lovam. Esküszöm, én a kívülálló szilajabb vagyok, mint aki érdekelt az ügyben. Egész beindultam a ló birtoklásba.

Így is fejeztük be a beszélgetést. Aztán szívélyes búcsút vettünk, mert közben a busz beért a megállóba.

Napokig szövögettem tovább, magamban a történetet. Végül is szokatlan élethelyzet ez, a mai világban! A szívem ifjúi hévvel tiktakolt! Hogy így, meg úgy, húhá!

Jóval később, közös ismerőssel futottam össze. Mondom, nagy irigyen, a históriát.

Ő meg csak rám néz, és annyit mond, - hát nem tudod?

Mit nem tudok?

Ezt a drága srácot többszöri infarktus után, pár éve műtötték is. A családja imádja, reszketnek érte, lesik minden lépését. Bármit elkövetnének, hogy itt marasztalják még. Hogy életerőt erőltessenek rá. Így stimulálják – akarjon élni, velük maradni.

Még, még és még!

Ennyi.

A ló gyönyörű. A ló nagyon tiszta állat. A ló az ember régi, jó barátja! Lehet hogy még életmentője is?

Bár így lenne!

Bár így legyen!

W. Grass

GUMI- és GYORSSZERVIZ

- ⇒ Olajcsere
- ⇒ Fékjavítás
- ⇒ Fékmerés
- ⇒ Futóműjavítás és beállítás
- ⇒ Műszaki vizsgára felkészítés
- ⇒ Gumiszerelés, javítás, értékesítés

TÉLI GUMI AKCIÓ!

0-24

MEGNYÍLT!

PAPP és JÓZSA KIT.

Szerviz: 1037 Budapest, Farkastorki út 1-3.

Telefon: 453-3590 • Fax: 453-3591

e-mail: szerviz0-24@freemail.hu

Mindennapi dödörgések

Mottó: Ma van az a holnap, amitől tegnap annyira féltél...

Na, az elmúlt években sem voltam túl lelkes! Mármost azzal kapcsolatban, ami a kereskedelmi manipuláció terén folyik. Nálunk a halottak napja egy édesbús, visszaemlékezős, temetőbe járós, befelé forduló ünnep. A magyar lélektől messze áll a Halloween öklámpás, ijesztgetős, bulizós hangulata. Erre, úgy lát-szik már rájöttek azok is, akik a „hiperszaperek” áruválasztékát beszerzik, kampányait kitalálják. Ezért aztán – nesze, nekünk – előbbre hozták a decemberi ünnepekre való felkészülést.

Október közepén, mikor az átlag ember még a szürettel, túrázással, vadászattal, gombászattal van elfoglalva, nyakonzúdították a szaloncukrok, karácsonyfadíszek, csokimikulások garmadával. „Fogyassssssz, fogyassssssz,” sziszeget a csillogás mögött megbúvó kígyó. Vásárlunk is, mint a megveszettek, de majd csak november-december táján. Na de addig? Két és fél hónap van még karácsonyig! Addig hány-szor gabalyodik hazugságokba az a kisgyerekes szülő, nagyszülő, aki kénytelen magával vinni Mikulásban, Jézuskában, Angyalkában hívó gyanakvó csemetéjét vásárolni? És mi van, ha mást mond apu, mint nagyit?

Hogy magyarul szóljak meg a csokimikulás előtt raplázó csemeté-nek, hogy várja ki a december 6-át és még jó is legyen addig, mikor itt van már október közepén a boltban a teljes választék, anya pénztárcájában meg az a gyermekésszel rengeteg pénz?

Úgy látszik, a mai piacgazdaságban ezt így kell! Akkor, gondoljunk egy merészet, és legyünk mi is „trendik”!

Kedves Hegylakók! Ne felejtkezzenek meg szegény kis Egyesü-letükről, és támogassák adójuk 1%-val! **Adószámunk: 18088476-1-41, átutalási számlaszámunk: 11703006-20032630**

Köszönjük!

A fitoterápia aktuális kérdései

A fitoterápia gyógynövényvel, annak részeivel vagy készítményeivel folytatott betegségmegelőzés, kezelés. Gyógyszereit fitoterapeutikumoknak hívjuk. Ez nem alternatív gyógyászat, hanem a természettudományosan orientált gyógyászat része.

Ritkábban egyetlen drog (gyógynövény) komponenst tartalmaznak ezek a szerek, de általában inkább több vagy egy alap és egy kiegészítő komponensből állnak. Gyakran íz és szín korrigenszt tartalmaznak, amelyek természetes anyagok lehetnek csak. Lényeges jellemzőjük, hogy nagy számú kémiai anyag található bennük. Egyazon növényből, annak különböző részéből más és más, eltérő készítmény állítható elő. Sőt ugyanazon részből eltérő technológiával is más anyaghoz jutunk (pl. más oldódik ki zsírban és más vízben, vagy alkoholban).

A definíció tehát az lehet, hogy a hatóanyagok mellett mindig tartalmaznak ezek olyan további anyagokat, amelyek a hatás szempontjából nem közömbösek. Úgy is fogalmazhatunk, hogy természetes anyagkeverékek. Egy szintetikus gyógyszerrel szemben ez egy lényeges különbség.

Többek között ezért rendkívül fontos az anyagi minőség. Az állandó minőségen túl szükséges a hatás egyértelmű igazolása. Nem kevésbé fontos növényi készítményeknél a biztonság kérdése. Főleg az akut toxicitást ismerjük, a krónikus ártalmakról elégtelen adat áll rendelkezésünkre. Hamis az a nézet, hogy minden, ami növényi, természetes, az nem is ártalmas. A mellékhatások figyelése a fitoterápiás készítményeknél is feladata a gyógyszerfelhasználóknak és az egészségügyi szakembereknek és a betegeknek is.

A gyógynövényekből előállított készítmények engedélyezés szempontjából két alapvető cso-

portra oszthatók a világ minden részén. Egy részük meghatározott terápiás indikációval kerül forgalomba, vény nélkül vagy receptköteleesen, mint gyógyszer. (pl. Németország, Franciaország, Belgium) Avagy lehet természetes készítményként, mint pl. Svédországban így szerepel a patikában. Másik csoportjukat gyógyhatásra utalás nélkül többnyire ételmisszer-kiegészítőként engedélyezik pl. az USA-ban.

Magyarországon 1987-ben egészségügyi rendelet hozta létre a "Gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyag vagy készítmény", röviden "gyógytermék" kategóriát.

A gyógyszer törvény 1999. január 1-én lépett hatályba. Az engedélyezett gyógytermékek 2004. január 1-jéig forgalomban lehetnek, ilyen új készítmény azonban már nem vehető nyilvántartásba. Tehát csak az azóta gyógyszerre átminősített termékekkel találkozhatunk majd a gyógyszerárban, a fitoterápiás készítmények a gyógyszerek új csoportjaként találják meg helyüket az egyes országok, így hazánk gyógyszerkincsében is.

A fitoterápiás készítményeket és a szintetikus gyógyszereket a terápiás gyakorlatban igen gyakran állítják szembe. Nem kétséges, hogy alapvető különbség van egy kémiailag tiszta anyag és akár ugyanezen anyag növényi mátrixban való alkalmazása között. Van-e előnye az utóbbi alkalmazásának?

A komplex összetételű növényi készítményeknél a fellépő kölcsönhatás fontos érték. A szaki-

rodalom már sok klinikai bizonyítékkal bír: pl. a Ginkgo biloba. L. kivonatokban szinergisztikus kölcsönhatás áll fenn az A és B glikozidok között és a ginkgolidok és a flavonoidok között.

Egyes flavonoidok erőteljesen fokozzák más hatóanyagok felszívódását. pl. a Belladonna kivonatból kétszer gyorsabb a felszívódás

flavonoid jelenlétében. A citrusfélék C vitamin tartalmának hasznosulása sokkal jobb, mint az aszkorbinsavé (az a szintetikus C vitamin).

A Hypericum perforatum L. kivonatának antidepressziós hatását fokozzuk, ha az orbáncfű prociandin nevű anyagával dúsítjuk. (ezek csak hirtelen kivett példák).

Az is ismert dolog, hogy az elfogyasztott élelmiszerek is befolyásolják a gyógyszerek szervezetben való sorsát (pl. a grapefruit). A fitoterápiás készítmények és az étkezések között is fontos tudnivalók vannak: polifenol tartalmú készítményeket étkezési szünetekben kell bevenni, mert a fehérjékkel komplexeket képeznek, átalakulnak, hatástalanná válnak. Ha a hatóanyag a gyomor alacsony pH-ján bomlik, szintén külön kell bevenni. Amelyek viszont savas hidrolízist szenvednek a gyomorban, ott így jobban felszívódnak, azokat evés közben kell bevenni.

Az előállítási technológiával eleddig kevésbé foglalkoztak, kevésbé gyűjtöttek adatokat, esetleg a melegvízes desztillációt hallották, ismert volt a főzet és forrázat készítés, viszont ma már újabb előállítási formákat is alkalmaznak az üzemekben.

Fontos a fitoterápiás készítmények emberre való biztonsága. Nagy adatbázist gyűjtenek a különböző országok, listákat készítenek szakmai szempontokból. Így jött létre az EU több tagországában betiltott gyógynövények listája. A listára kerülés oka lehet a terápiás hasznot meghaladó kockázat, a hatások bizonytalansága vagy mindkettő. A veszély nagysága függ a készítmény előállítási módjától, a földrajzi származástól, a fogyasztási szokásoktól.

Sajnos szaporodnak azok a megfigyelések, melyek káros mellékhatásról számolnak be. pl. Aristolochia fajok vesekárosítása. Számos kínai gyógynövény (esetenként nehéz fémmel szennyezettek) májkárosító hatása jól dokumentált. Vannak túlérzékenységet, allergiát kiváltóak is, ilyenek egyes fűszernövények, és sok embernél kiütést okoz pl. az Aloe vera (kenőcsökben, kozmetikumokban, háztartási szerekben). Terhesség esetén figyelni kell az alkaloid tartalmú, az erős illóolaj tartalmú és a hashajtó hatású növényekre!

Szintetikus gyógyszer szedésénél befolyással bírhat egy fitoterápiás készítmény szedése, annak hatását, felszívódását, metabolizmusát korrigálja.

Vannak szembeötlő információ hiányok: pl. a cukorbetegknél fenn áll-e bármilyen összefüggés a szer és a vércukorszint között? Ezért inzulin mellett csak orvos megkérdezésével használjunk ilyen készítményt! Hasonló óvatosság kell a heparin vagy a digoxin terápiában is!

Általában a krónikus betegségben szenvedő betegeknek mindig ajánlatos megbeszélni orvossal az esetleg alkalmazandó gyógynövény tartalmú készítmény szedését.

Köszegi Péterné
gyógyszerész

HEGYI OVI

ERDEI KÖRNYEZET • JÓ LEVEGŐ • NYELVOKTATÁS • SPORTFOGLALKOZÁSOK
SZÍNEK VILÁGA ALAPÍTVÁNY
1037 Budapest, Jablonka út 126/B. Szabó Judit, telefon: 367-3620 HEGYI OVI

Élő környezet

Ismerjük fel és óvjuk természeti kincseinket!

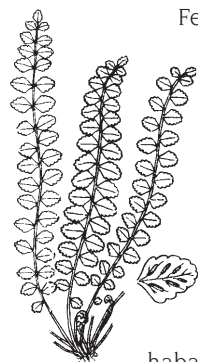
NOVEMBER

Az októberi ismertetés késve jelent meg, de a furcsa időjárás miatt talán még fel lehetett használni „hegyjárásunk” közben. Ebben a hónapban is csak a szerencsénkben bízhatunk és reménykedhetünk!

Sziklaletöréseken különösen az északi oldalon gyönyörködhetünk szép, apró páfrányokban.

A páfrányok virágtalan növények. Szárunkban táplálékot szállító „edények” vannak. A *harasztok* közé tartoznak. (Edényes virágtalanok). Szaporodásuk spórákkal történik, amik spóratartókban keletkeznek. Ezek a levelek fonákán, jellegzetes alakú csoportokban (szórusz) fejlődnek. A fodorakának (*Aspleniaceae*) a szóruszok oválisak vagy vonalszerűek, a levelek összetettek. A fagyok beállta után is megmaradnak.

Hegyünkön legkisebb páfrány a *kövi fodorka* (*Asplenium ruta-muraria* L.) Sokágú gyöktörzse sűrűn gyepes, segíti a sziklahasadékokban való áttelelést. Levelei kétszer szárnyasok, végső szárnyacskák rombosak. Gyógyhatású növény, VII.-IX. (N.E.)

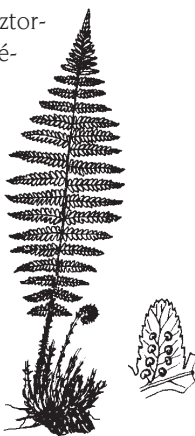

Feltűnő szépségű az *aranyos fodorka* (*Asplenium trichomanes* L.). Sziklagyepékben mézhabarcsos régi

kőfalakon él. A levélnyel sötét vörösbarna, „drótszerű”. A tojásdad csipkés szélű levélkék levélgerince vörösbarna. Gyöktörzse tápanyagot raktároz, ami a tavaszi új levelek fejlődését biztosítja. Gyógynövény. VII.-IX. (N.E.)

Az *édesgyökerű páfrány* (*Polypodium vulgare* L.) mohás sziklagyepékben, mohás fatörzseken él. Meredek, sziklaoldalokon sűrű „függőnyt” is képezhet. Vastag, kúszó gyöktörzse édes ízű. Lándzsás levélnyel szárnyai lekerekítettek. A levélfonákon sűrűn állnak a kerekded szóruszok. Az új levelek még a „régiek” védelmében fejlődnek. Gyógynövény. VII.-IX. (N.E.)

Üdetalajú lomb- és fenyőerdőkben találkozhatunk az *erdei pajzsikával* (*Dryopteris filix-mas* (L.) Schott). Vastag, jól fejlett gyöktörzse van. Tavasszal jelennek meg a „pásztorbot”-ra emlékeztető fiatal levélkezdemények. A tavalyi levél elpusztult maradványai a tő körül hevernek. A kifejlett levelek 80 cm-re is megnőnek. Összetett levele másodrendű szárnyai csipkés fogas szélűek. A levélnyelen jellegzetes, világos pelyvaszörök vannak. A szóruszok

vese alakúak. Tetszetős leveleiért árnyas kertekben is ültetik. A virágkötészek fontos díszítő zöldje. Gyógynövény. VII.-IX. (N.)

Az első fagyok a legtöbb cserjét, fát, cserjét megfosztják lombjuktól, terméseiktől. De a bokrok, fák alatt és környékén megfigyelhetjük _ket. Jellegzetes kérgük és alakjuk is árulkodik kilitükről.

Gyakori szép cserjénk a *hólyagfa* (*Staphylea pinnata* L.) (mogyorós hólyagfa). Főleg az északi oldalakon gyönyörködhetünk tavasszal (IV.-V.) csüngő virágzatában. A szirmok fehéres, rózsásak. Jellegzetes felfűjt, hártásfalú toktermése háromkaréjú. Innen származik a magyar neve. Rekeszenként 1-1 gömbölyded, 10 mm átmérőjű kemény héjú, fényes mag van. Ügyes gyerekek gyöngyként felfűzhetik. A kifűrásnál vigyázni kell, mert kemény! Termését szeptembertől lehet gyűjteni. (E.Cs.F.) Az északi lejtőkön elegyfa-ként találkozhatunk a *hársakkal*. (Tilia). Tavasszal jellegzetes virágzatukról és bódító illatukról könnyű felismerni őket. Ősszel a toktermések a murvalevek segítségével messzire „re-

pülnek”. A *kislevelű hárs* (*Tilia cordata* Mill.) Szíves vállú levelei fonákán az érzugokban vörösesbarna szörpamatok

vannak. Az éghajlati szélsőségeket jól viseli. Árnytűrő elegyfa. Jól sarjadzó faj. Lombja könnyen bomlik, ami az erdő életében igen fontos. Fája jól megmunkálható. Pl. faszobrok. A legjobb hármézet adja, Gyógynövény. Parkokba és sorfának is szívesen ültetik, VI.-VIII. (N.E.Cs.F.)

Rokonával, a *nagylevelű hársal* (*Tilia platyphyllos* Scop.) inkább a sziklásabb erdőkben találkozhatunk. A kissé szíves vállú levele hirtelen kihegyezett csúcsú. A fonákon az érzugokban fehér szakállá van (Ezekről a szakállakról a két fajt könnyű megkülönböztetni!). A késői fagyokat „megszenevdi”. Növekedési erélye nagyobb rokonánál. Fontos ipari fa. Méze kerekett cikk. Gyógynövény. Faszorok telepítésénél keresett faj. VI.(N.E.Cs.F.)

Stollmayer Ákosné

**Igényes,
de elfoglalt
szülők
gyermekének
délutáni
korrepetálása
a VÖRÖSVÁRI úton**

**Matematika–fizika,
történelem–magyar,
angol–német–francia,
szakos tanároknál,
középiskolai előkészítők.**

**Thalész-kör:
06-20-946-2027**

Téglavető rómaiak Óbudán

A jelzések

(folytatás)

A tárgyak – a figyelmes szemlélő számára – sok mindent elmondanak magukról. A római kori téglákon, cserepeken is sok olyan jel fedezhető fel, ami a tárgy kialakítására, vagy a környezetére, készítőjére utal.

A jelek egyik csoportja a készítésből adódó jel, pl. a felület besimítása, a levágások módja, késsel való faragás, stb. Ezek a jelek, ha érdekesek, csak a szokványos megoldástól való eltérésükben érdekesek.

Másik, már érdekesebb jelcsoport a tárgyra véletlenül rákerült jelek, néha igen érdekes és változatos csoportja. Ezek általában a készítés, vagy a félszáraz állapot idején keletkeznek. Ilyenek a ritkán, de előforduló szerszám-nyomok, amiből szerencsés esetben a szerszám kinézetét is meg lehet állapítani. Gyakrabban találhatók állati lábnyomok. Ezek lehetnek kecske, bárány, kutya, apróbb állatok, vagy madár (kakas) lábának nyomai. De előfordul az is, hogy gyerek tévedt rá a lágy felületre, ránk hagyva apró, két éves kor körüli talpnyomait.

Ezeknél a jeleknél kizárt a szándékosság, hiszen még a XX. sz. gyári tégláin is előfordul hasonló, nagyméretű kutyaláb nyoma. És Radnóti Miklós is megírta, hogy „a gyárak udvarán komondor hempereg”.

Ritka és egyedi eset, ha a lágy agyagba bekarcolt írás, vagy rajz marad fenn. Ezek már az emberről adnak hírt, gyakran megfejtendő, régészeti rejtvény formájában.

A legtöbb információt azonban a készítéskor elhelyezett, szándékos jelek hordozzák. A rómaiak által készített tetőcserepeken gyakran fordul elő a légió pecsétnyomóval benyomott jelzése. A pecsétet rányomták valahova a lapra, nem mindegyikre, nem is mindig szabályosan elhelyezve. Ez rendszerint 10-15 cm méretű, hosszúkas forma, a légió jelzésével. Aquincumban a leggyakrabban előforduló jel a „LEG II AD”. Természetesen előfordulnak más légiók és más csapatjelzések is, pl. a légiókon belüli kisebb csapategységek jelei, CHOR., vagy (C)HORT II –jel. A jel két végét gyakran díszíti háromszög alakú forma is. Arra is van példa, hogy a pecsétet egyenesen vágták a nyomóba, így a jelzés fordítva jelenik meg a tárgyon. De ismeretes a sarutalpnymat formába foglalt jel is, vagy amikor még a lábujjakat is kirajzolták a pecséten.

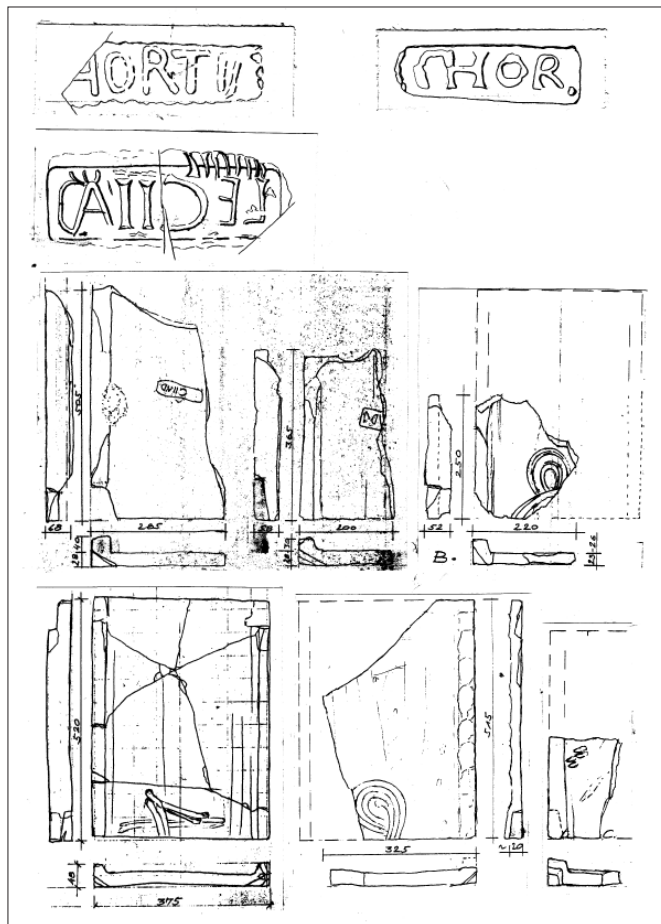
Ezek a jelzések igen fontosak a régészek és történészek számára, mert ezek készítési és megtalálási helye tájékoztat a korabeli csapathelyezésekről, szállítási és építkezési eseményekről. A jelek többszöri előfordulásai és más összefüggéseik alapján előbb-utóbb megfejtethők.

Van azonban a jelzéseknek egy másik, szándékos - de minden előfordulásában egyedi - csoportja, az ujjal húzott jelek. Ezeket a felület nedves besimítása után, ujjal húzták a még pépesen lágy agyagba. Nem tekintjük ide tartozónak a padlóburkoló téglák átlósan húzott, díszítő jellegű vonalait.

A jelek előfordulása a készítményeken megközelíti a feles arányt. Méretük és plasztikusságuk következtében a - nem túl magas tetőkön messzebből is láthatók lehetnek.

Ezek a tegulánál, a tegula mammatánál és a falazótéglánál is mindig a lap megmunkálás szerinti alsó végén vannak. Ugyanakkor nem valószínű, hogy csak díszítő céllal készültek volna.

Leggyakoribb jel az 1-2-3-4 ujjal húzott, félkör jellegű vonal. Mérete az egészen kicsitől a teljes szélességűig változik. Egy helyről előkerült, több tegula esetében előfordul, hogy megfigyelhető a készítő jellegzetes kézmozdulata is, mely több darabon ismétlődik.

A félköríves jelek egyik változata a patkó alakú, mely végül a körbeforduló, csiga-formáig változhat. Gyakran fordul elő az egyszerű hurokjel, ill. ennek csavart változata is. Van, ahol a jel fél-lábra áll és a T-formát közelíti. A hurokjel változata lehet az is, mikor csak a fel-le futó szárok csúcsos alakban rajzolódnak ki. Előfordul, hogy a jel középről kétfelé indul, de vannak torz változatok is.

Ezeknek a jeleknek a jelentése nem tisztázott. Műtörténeti kutatásaink jeles alakja, Rómer Flóris már az 1860-as években felfigyelt ezekre, de ő a tetőcserepek jelzéseit sorrendi jelölésnek vélte. Ez azért sem lehetséges, mert a készítés során említett munkafázisok (kialakítás, félszáraz faragás, szárítás, kemencébe berakás, kirakás) során bizonyos, hogy a darabok egy része tönkremegy, az ép darabok pedig a helyszínre szállítás során – legalább is - összekeverednek. Mint említettük, a különböző kézből-helyről előkerült darabok is könnyen illeszkednek egymáshoz. Illesztést jelölő jelzés pedig teljesen indokolatlan a falazótéglákon, és a tegula mammatákon.

Ebben a készítői körben a légiós katona, esetleg rabszolga jeleként sem értelmezhetjük, hiszen a készítő személye - még műalkotások esetén is - még a középkorban sem bírt jelentőséggel, és a középkori kőfaragó jelekhez hasonló elszámolási jel sem lehetett.

Ezt a jelváltozatok lehetséges száma (ujjvonalak száma, hurokformák) és a jelek előfordulásainak gyakorisága sem támasztják alá. Ezek a jelek nem csak Aquincumban fordulnak elő, de Pannónia és a birodalom más tájain is alkalmazták őket, mint pl. a Dél-angliai Bath város fürdőjének tégláján.

Jelentése minden bizonnyal, egy – abban a korban és kultúrában – birodalom-szerte mindenki által ismert és elfogadott, valamiféle „benedikció”, jókívánság lehetett.

Kádár József

(Óhegy Egyesület rendezésében, 2003. június 21-én tartott előadás alapján. A közölt ábrák Kádár József gyűjteményéből származnak.)

Kedves Olvasók!

Mióta tegeződik az angol?!

– kérdezhethetnénk, de helyesebb lenne megkérdeznünk, és mióta nem?!

A napjainkban oly gyakran és rossz helyen alkalmazott tegezések okkal váltanak ki felháborodást mindnyájunkból. Mások nevetlensége azonban még fájóbb, ha büszkén meg is toldják azt a jól értesültek fejtartásával mondván: „de hát az angolok is tegeződnek”. Vagy talán még rosszabb: „Minálunk az angolban mindenkit tegezünk!” – mondja ezt az, aki a saját anyanyelvét sem beszéli jól, például bármelyik amerikai, aki nem beszél angolul, csak amerikaiul, vagy az előbb hazánkból el, majd hazánkba visszazakadt honfitársaink, akik szívesen vágnek fel műveletlenségükkel...

Mert mi is történt az angolok tegeződésével?

A nyelvészeti hagyomány (ha ugyan van ilyen,) az 1066-ban történetekre hagyatkozik. Amikor Hódító Vilmos egyébként valós rokonai szálakra hivatkozva elfoglalta az angol trónt és a helyi nemességet likvidálva új, normann uralkodói réteget hozott magával. Az elnyomók bevett szokásukhoz híven a leigázott népességet, annak nemesebb és nemtelen elemeit egyaránt megalázkodó, csak a „te disznó!” megszólítást alkalmazták. Ezzel ellehetlenítették az egyébként létező, a közvetlen és bensőséges, ezért talán kissé emelkedettebb kapcsolatot feltételező megszólítást „Te” = „Thou”. Az angolok ezt követően már érthető módon, az első adandó alkalommal, a mintegy 150 éves elnyomás megszűntével elhagyták a tegezést és sürgősen áttértek a rájuk azóta is jellemző roppant udvarias, távolságtartó megszólításra, a magázódásra: „you” = „ti”, „önök”, esetleg „maguk” használatára.

Más indoeurópai nyelvben, így az oroszban is a többes szám második személyű névmás alkalmas a „Ti” – „Ön”, „Önök” megszólítására. Valószínűleg ezzel a magyarázattal megoldódik az a kérdés is, hogy az angol „te” = „you”, miért van többes számban, ha az említett személy egyébként egyedül van, vagy volt. A fent vázolt nyelvi helyettesítéssel, vagy kölcsönzéssel tehát teljes szám és személyi rendszer áll rendelkezésünkre és válogathatunk kedvünkre a megszólítások közül, de tegezni már nem tudunk, mert a „Thou” szó már csak az archaikus, fennkölt és egyházi szövegekben található meg, mint például a Bibliában, költészetben, vagy a XIX. sz-i regényekben (pl. Kipling).

I	Me	My
Thou	Thee	Thy
he, she, it	Him, her, it	His, her, its
we	Us	our
you	You	your
they	them	their

I	am	was
you	are	were
he, she, it	is	was
we	are	were
you	are	were
they	are	were

És bár nyelvi folyamatok alakulásáról biztosat nem mondhatunk, álljon itt most néhány példa az emelkedettebb, valóban angol tegeződésre:

Thou hast spoken wisely. (Biblia)

Thou shalt not steal. (Biblia, 10 Parancs, kb.: Ne lopj!)

We praise Thy name, O Lord. (Biblia)

Kádár Eszter

DEMKO FEDER

ALVÁSBÓL A LEGJOBBAT

Magyar Termék Nagydíjas a Demko Gréta Biohálószoba bútorcsalád!

Nem ez az első elismerése a Demko Gréta biohálószobának, hiszen 2000-ben a MÁRTA Nagydíjat, majd ez év januárjában, Lengyelországban, az „Év Hálószobája” kitüntető címet is elnyerte.

A Demko Feder Kft. saját fejlesztésű és gyártású bútorcsaládját a legújabb modern formatervezési tendenciák és igények figyelembevételével készít, melyet a tiszta formák és a könnyed geometrikus részletek jellemzik. A fehérített bükk alapanyaga, variálhatósága és formavilága alapján a mai európai bútor trend legjobb hálószobái közé tartozik.

A bútorcsalád idejű újdonsága a fésűlködő asztal tükörrel és székekkel.

II., Margit krt. 29/A, Tel.: 212-4408

E-mail: demkobudapest@axelero.hu, www.demko.hu

Az Önök közelében itt vagyunk, helyben, fent a hegyen.

HOTEL REMETE Restaurant

Szállodai szobák akciós áron!

Zártkörű rendezvények
éttermi szolgáltatással egybekötött lebonyolítása.

1037 Bp., Remetehegyi út 91.
Telefon: 250-3437, fax: 368-4248

Mátyáshegyen, Remetehegyen,
Táborhegyen, Testvérhegyen
keresünk és kínálunk
építési telkeket, családi házakat,
társasházi lakásokat

BEDO-IMMO Kft.

Szedmák Géza 06 (20) 9441-567,
387-2021 (üzenetrögzítő)

Alkony út 5.

5. Krokettozunk? Krokettozgatunk?

(Folytatás az előző számból)

Az emlékek színes palettáján akad még valami – egy fontos momentum – ami későbbi morális fejlődésemet meghatározóan befolyásolta. A kert alsó szélével határos szomszéd telken töltötte a nyarat a már többször említett orvos-dinasztia egyik leszármazottja is, családjával együtt. A közös kerítésen egy kis kerti ajtó árválkodott, amin keresztül át lehetett látni hozzájuk. A kerítésháló többi részén sűrű bokortömeg biztosította mindkét oldal diszkrét intimitását. Az ajtócska mindig zárva volt, én pedig gyakran órákon keresztül bámultam rácsain keresztül a szomszédokat, amint nagy szakértelemmel és szorgalommal nyesegetik a bokrokat, gyomlálják a virágágyásokat, gereblyézik a kerti ösvényeket, miközben három vörös szőrű szetterjük vidáman, fülük lobogtatva ugránczik körülöttük. A csinos, szalmakalapos hölgy és a vállas, nap barnította férfi időnként rám köszönt, vagy felém mosolygott, majd tovább szorgoskodtak a mi kertünkkel is jóval nagyobb növényparadicsomukban. Kiskamasz korú fiúk, Gábor, szőke, kékszemű, jó megjelenésű legényke volt, és többnyire a szülőknek segédkezett, vagy könyvvel a kezében fel-alá sétálva magolt valamit. Néha-néha odajött a kiskapuhoz – ha észrevett, – kérdezgetett tőlem ezt-azt, mesélt a kutyák fajtájáról, származásáról, nevééről, és egyszer elmondta azt is, hogy csak angol parancsszavakra hallgatnak. Általában nem sokat tudunk csevegni, hiszen ő a tizennégy évével nagyfiúnak számított hozzá- am képest. Legtöbbször hamar elbúcsúzott, és ruganyos, könnyed járásával visszalépkedett félbehagyott elfoglaltságához.

Egy alkalommal Gábor szülei meghívták vendégségbe azt a vékony, szemüveges, nagy fülű fiúcskát, aki akkoriban én voltam. Nagyon megörültem a meghívásnak, szaladtam is föl izgatottan anyámhoz elújságotni, és megkértem, engedje meg, hogy átmehessek Gáborékhoz. Anyám végigmustrált, megvizsgálva, hogy szalonképes vagyok-e, aztán letörölte mindig glazúros térdemet, kettőt simított rakoncátlan csikófrizurámon, és utamra engedett. Lelkemre kötötte, hogy ne maradjak sokáig, és legyen udvarias. Kipirulva rohantam át a kerten, és érkeztem a közben megnyitott kiskapuhoz. Gábor szülei finom, hús málnaszörppel fogadtak, majd a bemutatkozás utáni, rövid, udvarias beszélgetés végén megkértek, hogy vegyek részt a családi krokettpartijukban. (Hát igen, a krokettparti.) Mit volt mit tenni – szabadkozni

nem mertem – beálltam játszani. A kicsiny vikendház előtti, murvával felszórt terecskén már felállították a kapukat, a rajt- és céloszlopokat, a kerti asztalon pedig ott feküdtek előkészítve a különböző színű krokettütők, a hozzájuk tartozó, ugyancsak színes fagolyók társaságában. Mindegyikünk más-más színű készletet választott magának, aztán Gábor elmagyarázta nekem a játék szabályait. Ezt követően elsőnek Gábor édesanyja (a hölgy), azután én (a vendég), utánam Gábor apja (a vendéglátó), s végül Gábor (a játék-mester) indította el saját fagolyóját, hogy aztán a kapuk alatt átütve-átgurítva azokat a céloszlopnál fejezze be mindenki a menetét. Miután mindenki célba ért, kezdődhetett az újabb menet. A játék szabályait itt nem kívánom jobban részletezni, mert ez a történetem szempontjából nem érdekes, a hangulatát azonban megpróbálom érzékeltetni néhány szóval, ha sikerül. Mert az érdekes.

Gyönyörűen gondozott kert, apart kis alpesi faház, és sárgás fehér murvával felszórt pálya adják a játék keretét. (Ezt már tudjuk.) A rugalmas mozgású játékosok – ilyenné váltam percekben belül én is – sportszerűen, de nem terhes udvariasan ügyelnek egymásra és a játékra. A hosszúnyelű ütők tompán koppannak, a játékosok közt halkán gördül a társalgás, éppen úgy, ahogy a golyók gurulnak surrogva a sima murvaszőnyegen. (Ez már hangulat.) Egy-egy, különösen szép ütést mindenki ujjongva üdvözöl, bárki is volt az ütő. Érződött, hogy itt nem a görcsösen megszerezhető, a másokat letipró győzelem a lényeg – mint a küzdősportok legtöbbjében – sokkal inkább a játszma együttes élvezete, a mozgással, sétálással egybeszótt, könnyed beszélgetés kellemes partnerek társaságában, a jó levegőn. (Ez már érdekes.) Gáborék a legelső menetben sem juttattak indokolatlan előnyökhöz, mert ezt méltatlannak tartották. Úgy vélték, lehet valaki vendég valahol, de ezért semmiképp sem illeti meg őt az ügyetlenség előnye. A kedvező pozícióra felhívták a figyelmemet eleinte, de láttam, ugyanezt tették egymással is. Egyszerű jó tanács volt ez, s nem a bábáskodó segíteni akarás. Látszott, hogy nem nekem, hanem velem együtt játszanak, partnerséget ajánlva föl számomra, amit viszont tőlem is elvárnak. (Ez már az érdekesnél is több.)

Azt hiszem, a Gáborékkal játszott krokett-partik könnyed játékossága – ami nagyon megtetszett nekem – belém oltotta a küzdősportok iránti ellenérzést, ugyanakkor meghatározta egész életemre az emberi kap-

csolataim etikáját, etikettjét és a játékszere-tetet is. (Én sokáig egyértelműen a krokett-hez kötöttem a fair play fogalmát. Évekig minden fellelhető sportintézményben krokettszakosztályt kerestem, de nem találtam. Aztán próbáltam legalább egy épkezláb játékkészletet fellelni valahol, de ez sem sikerült. Gáborékkal – egyéb okok miatt – nem tudtam kapcsolatba lépni, ismerőseim közül pedig senkinek sem volt krokettje, legtöbbször még a játékot sem ismerte. Sokan egyszerűen komplett hülyének néztek, aki mindenáron meg akarja változtatni egy közismert játéknak, a krikettnak a nevét. Sorozatos kudarcaim után egy időre lemondtam kedvenc játékomról. Aztán, mikor már a magamfajta, egyszerű halandó számára is megnyíltak a nyugati országhatárok, elvetődtem egyszer Grácba. A belvárosban bókászva, a „Kastner és Öhler” áruház egyik zugában váratlanul megpillantottam őt, a csodaszép, négy személyes krokettkészletet. Örömben majd kiugrottam a bőrómból, és persze azonnal megvettem a kerek kiskocsira szerelt szettet, ami azóta is legmegbecsültebb sportszer-eim, sőt „kincseim” közé tartozik. Végre együtt lakhatom magával a fair play-jel.)

Az első látogatásom után Gáborék már rendszeresen meghívtak magukhoz újabb krokettpartikra, pingpong meccsre, vagy bújócskázásra. Nagyon megszerettem őket – talán ők is engem – és náluk legalább olyan jól éreztem magam, mint a mi, száz kalandal hívogató kertünkben. Felhőtlen játéka-ink közepébe azonban egyszerre csak beletenyere-lyt a kegyetlen történelem. Kikapcsolta meséket vetítő készülékét, felgyújtotta a villanyt, és pislogó szemünk elé tartotta, orunk alá dörgölte a meztelen valóságot.

Történt, hogy 1954. tavaszán, az Alkony út átellenes oldalán, kicsit feljebb az út mentén nagy sietve bekerítették egy telket három méter magas, zárt téglakerítéssel. A fal tetejére szögcsúrtot feszítettek ki, több sorban, a la... tábor. Hogy a kerítésen belül mi történt, azt nem tudtuk. A felnőttek azt suttozták, hogy Rákosi Mátyás, az akkori egypártfőtitkár részére épül itt exkluzív nyaraló. Máig nem sikerült kiderítenem, mennyi volt igaz a mendemondából, mennyi nem, az viszont élő valóság lett, hogy a Belügyminisztérium kisajátította villánkat, a többi környékbeli nyaralóval együtt, és a szép, századelői épületet három részre trancsírozva, három megbízható objektumvédelmi tisztet költöztetett bele családotul. (Mai napság gorilláknak is nevezhetnének ezeket a „megbízhatókat”). A környező összes villába hasonló társaságot telepítettek.

Kiűztünk tehát a Paradicsomból, és az alkony úti villa, kertjével együtt, megkezdte harmadik, belügyi életét.

(folytatjuk)

Szász Kálmán

TEABOLT
és
BIOBOLT

KLASSZIKA
TEABOLT
ÉS BIOÉLELMISZER

Budapest III., Vörösvári út 1.

Telefon: 06-20-94-91-993

Mikuláscsomagok:

rendelésre vállaljuk speciális mikuláscsomagok összeállítását ételallergiás és étrendi problémával rendelkező gyermekeknek.

Megrendelést kérjük november 29-ig leadni.

Bioélelmiszerek:

az egészséges életmód kedvelőinek,

Vegetáriánusoknak, ételallergiában szenvedőknek: candidásoknak, lisztérzékenyeknek stb.

Táplálékkiegészítők:

vitaminkapszulák, immunerősítők, fogyókúrás készítmények

Biokozmetikumok:

gyógynövénykrémek, samponok, balzsamok, hajszeszek

50-féle tea és teázási kellékek:

teásdobozok, teaszűrők, szűrős kannák, bögrék

Könyvek:

betegségekről, gyógynövényekről, szakácskönyvek

Biztosítási tanácsadás

**BIZTOSÍTÁSI
ALKUSZ KFT.**

- gépjármű/
biztosítások
- lakásbiztosítás
- vállalkozói
vagyonbiztosítás
- felelősségbiztosítás
- szállítmánybiztosítás

PCH Biztosítási Alkusz Kft.
1146 Budapest, Thököly út 159.
Telefon: 220-6010

E-mail: kuntibor@pch.hu, Web: www.pch.hu

1037 Budapest, Jablonka út 69.
Telefon: 06 (20) 9445-711

Ügyintézés előzetes időpont egyeztetéssel

Iskolai hírek

Most már oklevél is tanúsítja, hogy minőségi munka folyik intézményünkben.

Magyar Bálint Oktatási Miniszter írta alá azt az oklevelet, amely tanúsítja, hogy a partnerközpontú II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola kiépítette a Comenius 2000 Közoktatási Minőségfejlesztési Program I. Intézményi modelljét.

Örülünk a minősítésnek, de tudjuk, hogy ezzel még nem lehetünk elégedettek, törekednünk kell eddigi tevékenységünk folyamatos fejlesztésére.

Továbbra is fő célkitűzésünk a tanulókkal és a szülőkkel a partnerkapcsolat javítása, ezért ismét megkérdezzük véleményüket. Novemberben a 2. 4. és 6. osztályos tanulókat és szüleiket megkeressük egy-egy kérdőívvel, hogy őszinte válaszaik alapján tovább tudjuk javítani nevelő-oktató munkánkat.

***

A tartalmi munkánkról állít ki jó bizonyítványt az OKÉV 2003-as év tavaszán végzett országos felmérésének az eredménye is, amely során a 6. osztályos tanulók anyanyelvi és matematikai képességeit vizsgálták. Az országos adatokkal összevetve iskolánk átlaga mind anyanyelv, mind a matematika területén meghaladta az országos átlagot.

Tanulóink és tanáraink ezen a területen is jól vizsgáltak.

***

Befejeződött a papírgyűj-

tés. 1 hét alatt kb. 6 tonnát sikerült összegyűjteni tanulóink és a környék lakóinak segítségével. Jó eredménynek tartjuk, hiszen tanulóink első önálló próbálkozása volt. Az átvételtől a berakodásig a 7. osztályosok munkáját dicséri az eredmény. Tavasszal szeretnénk megismételni. Kérjük, gondoljanak ránk és próbálják addig tárolni a számunkra nagyon értékes papír hulladékot!

***

Katalin és Erzsébet-napi virágvásár lesz iskolánkban november 20-án, 21-én (csütörtökön és pénteken) 8-18 óráig. Virágzó és szobanövények olcsón, nagy választékban! Várunk minden virág szerető hegylakót!

***

Angol nyelvi irodalmi és színjátszó előadásra kerül sor december 11-én csütörtökön.

A műsorban 3. osztálytól 6. osztályig sok gyermekünk mutatja be színjátszó képességét, angol nyelvtudását. Az érdeklődő szülőket a szereplők és tanáraik nagy szeretettel várják.

***

Tanulóink készülnek a decemberi ünnepekre. A **Luca napi vásárra** december 12-én kerül sor, ahol a gyerekek szép alkotásaiból, megunt tárgyaiból és az árusok karácsonyi válasszékából lehet olcsón megkezeléseket vásárolni. Mindenkivel szeretettel várunk!

Marótiné Horváth Gizella
igazgató

TERMÉSZETES, FAGYÁLLÓ, KÜLTÉRI

KŐBURKOLATOK

járdára, útra, lépcsőre, lábazatra, kerti tipegőnek, garázsbeállónak, kocka, szabályos, szabálytalan alakzatban

PORPHYR KFT.

1037 Bp., Bécsi út 302. Tel.: 250-6036, fax: 387-9895

EGYSZER ÉS MINDENKORRA!

Ha a hegy megy:

Tanuljunk a „kelta tigristől”

FELESÉG VOLTAM ÍRORSZÁGBAN (II. rész)

A győri várban található öregtemplom északi mellékhajójában sokan megcsodálják a „Könnyező Madonnának” nevezett festményt, mely Máriát ábrázolja a kis Jézussal. Sokan talán nem tudják, hogy e híres kegytárgyat egy ír szerzetes, a vallási üldöztetések elől elmenekült Walter Lynch adományozta a győri öregtemplomnak a 18. sz. végén. A közép-írországi kisvárosból Clonfert-ből származó szerzetes néhány évet élt hazánkban. A legenda szerint a kép onnan kapta nevét, hogy Szent Patrik napján (március 17-én) Mária többször is vért könnyezett a kivégzett katolikusok emlékére.

A fenti kevéssé ismert eset is bizonyítja, hogy a nagy földrajzi távolság ellenére Magyarország és Írország a történelem során többször is kapcsolatba került egymással, hatott egymásra. Már a korai középkorban is eljutottak ír zarándokok és hittérítők Magyarországra. Angol és francia kódexekből tudjuk, hogy a 14.-15. sz.-ban magyar lovagok az írországi kegyhelyekre is elzarándokoltak. Később a 18.-19. század fordulóján, James Macpherson Osszián-dalainak publikálását követően (1760 után) számos jelentős írónk került a 3. századi gael (=kelta) írnek vélt költőnek tulajdonított dalok és eposzok-töredékek (ma már tudjuk, hogy hamisítványok) hatása alá. Batsányi, Kazinczy, Kisfaludy, Vörösmarty mellett még Arany János is csodálattal adózott Ossian „ködös, homályos énekének”. A korabeli Írország szegénységéről több magyar utazó is megemlékezett útinaplójában. Pulszky Ferenc pl. Írországot a „gyönyörű Britannia sötét foltjának” nevezte, Eötvös József pedig a „Budapesti Szemlében” 1840-ben így írta: „Nincs nemzet, melynek történeteire visszatekintve a gondolkodó több szenvedést, több érdemelt elnyomást találna, mint az irlandinál”. Maller Sándor költő „Hattyúdalában” már párhuzamot is von a két nép sorsa között:

„Te, zöld Erin nyomott népe,
Küzdő a sok agyarral,
Mit ellened angol fordít,
A rég nyomott magyarral
Csak Te foghatsz bajtárs kezét...”

Daniell O’Connel-t az írek emancipációjáért, függetlenségéért a 19. sz. elején küzdő népvészért nálunk többen Kossuthhoz hasonlítják. Az írek szimpátiával figyelik a magyar nép hősiességét szabadságküzdel-

mét 1848-ban. Petőfit fordítják, Thomas Moor – akit Garay János és Szász Károly is fordít nemzeti dalok c. verscsokrában egy „Magyar dal” (Hungarian Air) c. költeményt is közölt. A későbbiekben a legjobb költőink, köztük Kosztolányi, Szabó Lőrinc, Tóth Árpád is számos ír költőt fordítottak magyarra.

De nemcsak a fegyveres harc, hanem az osztrák-magyar kiegyezés megvalósítása is kivívta az írek elismerését. 1861-ben a parlament ülésének utolsó napján, a galérián ült Willam Smith O’Brien, az Ifjú Írország (Young Irelanders) mozgalom vezére, akit 1848-at követően – „kegyelemből” – száműztek Ausztráliába, ahonnan hat év múlva térhetett vissza, megromlott egészségi állapota miatt. Mivel a hazai politikai életben nem vehetett részt, 1860-61-ben Párizsba, Bécsbe és Pestre tett utazásokat. A parlamenti ülésen Széchenyi István Béla nevű fia tolmácsolta részére a vita lényegét (németül és latinul). O’Brien arra a következtetésre jutott, hogy az íreknek követniük kellene a deáki békés utat, miután tiszteletre méltóan helytálltak – akárcsak a magyarok – a fegyveres függetlenségi harcban. Egyik legkedvesebb írországi élményem marad, hogy baráti viszonyba kerül-

hettem Murragh O’Brien-nel, W.S O’Brien dédunokájával és magyar származású feleségével, Károlyi Zsuzsával. Az idős házaspár a Shannon folyó egy festői kis szigetén él – egyedüli lakosként.

Mint korábban említettem (ld. 4.rész), Arthur Griffith, a 19. század végén az angolokkal való szembenállás fő szervezője, „Magyarország feltámadása” c. pamfletjében hasonlóképp az írek számára is követendő példának tekintette a magyar kiegyezést. A 48-as forradalmárok közül Mitchel O’Reilly a számőzetésben is felkereste Kossuthot. Egy évszázad múlva az 1956-os forradalom ugyancsak igen kedvező visszhangot, együttérzést váltott ki Írországban, sok magyar talált menedékre a nyugat-írországi Galway városa melletti táborban, ahonnan többségük később az Egyesült Államokba utazott tovább.

A nagy földrajzi távolságon túlmenően a politika izoláció is hozzájárult ahhoz, hogy a két ország között meglehetősen későn, csak a 70-es évek végén (1976) létesült diplomáciai kapcsolat. További több mint egy évtized múltán, a magyarországi bel- és külpolitikai irányváltásnak köszönhetően, 1989. óta beszélhetünk a kulturális, gazdasági-kereskedelmi és politikai kapcsolatok intézményesüléséről (nagykövetségek nyitása, tárcaközi kapcsolatok, az áruforgalom növekedése, egyes vállalatok alakítása).

Dublinban töltött éveim során úgy tapasztaltam, hogy még az „utca embere” is meglepően gyakran tud történelmünk sorsfordító eseményeiről (1848, 1956), ismeri egy-egy kiemelkedő művészünk (Petőfi, Kodály) vagy sportolóink (Puskás) nevét. Az írek megértik figyelmünket, felelősségünket a szomszédos országokban élő magyar kisebbségek helyzet iránt – az írek világméretű szétszórtsága okán. Sokan tudnak arról, hogy hazánk hamarosan az európai közösség tagja lesz és támogatják ezt a törekvésünket. Ahern miniszterelnök egyik, a Közgazdasági Egyetemen 1999-ben elmondott beszédében úgy fogalmazott, hogy „Európa a magyar kultúra nélkül hiányos maradna”.

Írországnak számunkra hasznosítható európai uniós tapasztalataival e sorozat következő, befejező részében foglalkozunk.

(Folytatása következik)

2003. november

Pödör Dóra, a középkori gael nyelv tudós kutatója édesapjával a Trinity Collage udvarán

László Katalin

AZ EGYESÜLET HÍREI

„Egynek minden nehéz,
sokaknak semmi sem
lehetetlen”

Az önkormányzati találkozó

Október 27-én Tarlós István polgármester és Bús Balázs alpolgármester fogadta az Óhegy Egyesület elnökét és három vezetőségi tagját. A kérésünkre megejtett rövid ám igen barátságos megbeszélés témája az egyesületünk aggasztóan súlyos anyagi helyzete, és ebből adódó nehézségek volt.

Polgármesterünk elmondta, hogy ismeri és ismeri a hegyen folyó nívós munkát, amit az egyesület eddig tanúsított. (Szerencsére a kerületben sok ilyen jól működő civil szervezet található.) Mindannyiunk előtt ismeretes, hogy az önkormányzatok milyen katasztrofális anyagi gondokkal küszködnek. Szerencsére a kerületünk előre látó gazdálkodása folytán nem tartozik a legrosszabban állók közé, így, ha minimális méretűre is de számíthatunk valami segítségre. Szó esett még a meghosszabbításra váró együttműködési szerződésünk mielőbbi aláírásáról is.

Bár csaknem üres kézzel voltunk kénytelenek távozni, mégsem jöttünk haza keserű szájjal. Önkormányzatunk mellettünk áll, értékeli erőfeszítéseinket, a lehetőségekhez mérten segít is bennünket. Ennek az előttünk álló „szüksz-

tendőnek” majd vége lesz egyszer!

Bízunk a jövőben, és abban, hogy az ismét felendülőben lévő egyesületi életünk, az Önök segítségével, töretlenül haladhat tovább!

Figyeljék, látogassák és támogassák programjainkat!

Előre is köszöni a Vezetőség nevében:

Sáringner Kálmánné

Mindazoknak, akik nem láthatták
a Népházban, jó hír, hogy házi szerzőnk

László Katalin:

**„Írország magyar szemmel”
című fotókiállítása ismét látható**

Szentendrén, 2003. november 15., péntek 17 órától
a Kucsera Ferenc utcai Anonymus Sörözőben.

**Kezdő hastánc tanfolyam indul a Népházban
13–130 éveseknek!**

**Az időpont egyeztetés alatt,
érdeklődni lehet Soós Ibolya művelődésszervezőnél
a 430-1326-os telefonszámon
hétköznap délután 14 és 18 óra között.**

Bridzs

Gemencre föl!

Klubunk néhány lelkes tagjából ismét összeállt egy turistakülönítmény, azaz kilenc bridzsfő (két asztal + 1 fő) plusz kapcsolt részeik. Összeálltunk és egyben összebaráztunk a CSIT (Csösz István Társaság) csapattal, kikkel már korábban is részt vettünk egy dubicsányi túrán. Az összeverődés után tüstént meg is céloztuk a Gemenci Természetvédelmi Terület mellett fekvő Dunaszekcső községet, utunk végcélját. Rövid gépkocsikonvojba rendeződve október 23-án reggel borongós, esőlátogató időben indultunk el. Ez az időjárás aztán két napon át hűsége társunkká vált, ám a harmadikon verőfényes reggel virradt ránk. Szerencsénkre, a szekcsői motel, ahová bevettük magunkat, otthonos szálláshelynek bizonyult, így menedéket és némi vigaszt nyújtott a rossz idő ellen.

Kedvenc játékunk, a bridzs, mint köztudott, „fedett pályás” sport, ezért a kellemesen fűtött termekben a kellemesen fűtő itókák mellett könnyedén feleltük a kívül tomboló zegernyét. Igaz, a gemenci erdőből és annak világszép vadjai közül

vajmi keveset láthattunk a majd' egynapos, odavissza kivonatkoztatásunk során, ám kárpótlásul „aludni otthon is lehet” felkiáltással a koraestén kezdődő kártyacsatáinkat átnyújtottuk a másnapi hajnalokba.

Mindent egybevetve azért jól éreztük magunkat. A verőfényes harmadik nap aztán még külön élményekkel, vagyis Decs községbeli sárközi tájház megismerésével, és a dunakömlődi híres halászsárda ízes halételeinek megpusztíttatásával ajándékozott meg minket, hazafelé jövet. Vivát magyar táj, vivát szellemi sportok!

***

Október utolsó szerdáján rendületlenül megtartottuk hó végi pezsgőpartinkat, ahol elsőként a Tóth István–Schneider István, másodikként a Juhász Valéria–Raksányi György, harmadikként a Harkai Csaba–Bánlaci Csaba páros szakította át a célszalagot. A nyerteseknek gratulálunk, a pezsgőt megtituk.

Szász Kálmán

Állandó programok a Népházban

Hétfő:

7.30–9.30:

Reggeli erősítés – Tenki Tamás

18.00–19.00:

Női torna – Szolga Beáta

Kedd:

18.30–20.30:

Jóga – Beke Andrea

Szerda:

18.00-tól: Bridzs klub

Csütörtök:

7.30–9.30:

Reggeli erősítés – Tenki Tamás

18.00–19.00:

Női torna – Szolga Beáta

18.30–20.00

Kezdő társastánc-tanfolyam

20.00–21.30:

Haladó társastánc-tanfolyam

Péntek:

17.00–19.00

Hastánc – Hahn Celesztina

TELEHÁZ:

Nyitva: hétfőtől péntekig,

14.00–19.00 óráig.

ÓHEGY-HÍREK

HAVILAP

Kiadja:	Óbuda Hegyvidékiek Egyesülete 1037 Bp., Toronya u. 33. Telefon: 430-1326
Felelős kiadó:	Rajnak László elnök
Szerkesztők:	Cseresznyák Veronika Piroch Zsuzsa Szász Kálmán
Hirdetésfelvétel:	Óhegy Egyesület Telefon: 430-1326
Előkészítés:	Petit Typo Bt.
Nyomás:	Tax Druck Kft. 2335 Taksony, Vezér u. 2/a
Megjelenik:	2800 példányban

130 000 Ft-ot fizet, és ÚJ autót vihet!

IGNIS, WAGON R⁺, SEDAN
Sedan GLX szervokormányval,
ABS-sel: 2 299 000 Ft

De ha a 10%-ot fizeti,
cascóját 1 évig a Római fizeti!

HASZNÁLT SUZUKI AKCIÓ!

Az első befizetést mi álljuk + AJÁNDÉK RIASZTÓ
december 31-ig

EREDETVIZSGÁRA: 15% KEDVEZMÉNY

A LEGJOBB AJÁNLATOT BIZTOS TŐLÜNK KAPJA!

www.suzukibarta.hu • www.autodata.hu • www.vezess.hu

- Teljes körű szervizszolgáltatás
- Eredetiségvizsgálat, zöldkártya
- Karosszéria- és biztosítási munkák

MÁRKAKERESKEDÉS ÉS SZERVIZ

Telefon: 240-4444 (Szalon), 436-7920 (szerviz)

Nyitva: hétfő-péntek 8-18-ig, szombat 9-13 óráig.

DVD- ÉS VIDEOKAZETTA KÖLCSÖNZŐ

1037 Bp., Farkastorki út 31. Tel.: 250-5575

Folyamatosan bővülő választék mellett,
már **700 db DVD** közül választhat.
PREMIER DVD-k már **400 forinttól!**

ÚJ MEGJELENÉSEK

NOVEMBER:

VESZETT VAD	HALÁLOSABB IRAMBAN
FLÓRT A FELLEGEK BEN	LONDONI CSAPÁS
EQUILIBRIUM	SEGÍTSÉG HAL LETTEM
TÉLAPU 2.	BÖLCSŐD LESZ A KOPORSÓD
CSÁSZÁROK KLUBJA	NEW YORK BANDÁI
NÉGYEN RÉSEN	MÁR MEGINT PÉNTEK
EGY VESZEDELMEZ ELME VALLOMÁSAI	

DECEMBER:

UTOLSÓ ÉJJEL	TERMINÁTOR 3.
AMERIKAI PITE 3.	VAD MOTOROSOK
ÉN PICI SZEMEM	SEGÍTSÉG APA LETTEM
stb.	

ÜDÍTŐK, SÖRÖK, BOROK, ÉDESSÉG, FÉNYKÉPKIDOLGOZÁS

IDÉN IS LESZ FENYŐFA- ÁRUSÍTÁS

**DECEMBER 13-TÓL 22-IG
AZ ERDŐALJA ÚTI ABC-NÉL,
A MEGSZOKOTT MINŐSÉGBEN**

NE HAGYJA AZ UTOLSÓ NAPOKRA!

KELLEMEZŐ ÜNNEPEKET
ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK:
ZSUZSI, EDIT, MARGÓ, NÓRI,